

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4205

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt)

EKSPEDYCJA: „Naród“, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 rmk
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mka.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do
25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Czwartek, dnia 24-go lutego 1938 r.

Nr. 45

Wierzyć i wytrwać!

Pod hasłem tym zreagowany został najnowszy numer „Polaka w Niemczech“ (luty 1938), miesięcznika organizacyjnego Związku Polaków. Wszak na okładce tego numeru rzuca się w oczy reprodukcja „Odznaki Wiary i Wytrwania“, którą na Kongresie w Berlinie uhonorowani zostaną wszyscy, co od samych początków stoją w szeregach naczelnej organizacji. Oni to poprzez zasłużoną odznakę staną się dla nas młodszych widomym przykładem, że nieustannie, bez przerwy, codziennie, od młodości do lat sędziwych trzeba pracować dla Sprawy, trzeba wierzyć i trwać i wiarę rzucać w przyszłość pomostem następujących po sobie pokoleń.

Obszerny i piękny jest tegomiesięczny „Polak w Niemczech“. Obejmuje aż 52 strony, a zawiera cenne w treści artykuły i okolicznościowe fotografie. Treść jego porusza wszystkie dziedziny działalności Polactwa w Niemczech. Ten jeden numer jest jakby szkatułą, zawierającą całość naszego życia społeczno-narodowego.

Przypatrzmy się szczegółowo tre-

ści: Najpierw fotografia afiszu propagandowego przypomina nam obowiązek chwili obecnej — „Jedźmy na Kongres Polaków w Niemczech“ do Berlina! Następnie czytamy mocne, niezbitę stwierdzenie o istnieniu nas Polaków w Niemczech. Dalej Ks. Patron dr. Bolesław Domański mówi nam o naczelnej organizacji, jako o „Dziele Miłości i Wiary“ a dr. Jan Kaczmarek wykłada fundamentalne zasady odwiecznej „Idee Polskiej. Kolejno następują wyczerpujące artykuły: prezesa Stefana Szczepaniaka na temat pracy Ludu Polskiego w okresie lat 15-tu, dyr. Władysława Wesołowskiego o organizacji Związku Polaków, ks. Józefa Styp-

Konferencja kierowników w Berlinie

BERLIN. — Na Sali Rodła w Centrali Związku Polaków w Niemczech odbyła się we wtorek konferencja Kierowników Dzielnic Związku. Kierownicy Dzielnic przedstawili szczegółowo położenie prawne ludności polskiej na poszczególnych terenach Rzeszy.

Rekowskiego o opiece duchowej, synodyka dr. Brunona Openkowskiego o obronie prawnej, znanego Arki Bożka na temat wspomnień o Konwencji Genewskiej na Górnym Śląsku, redaktora nac. Jana Łangowskiego o naszej prasie, redaktora Edmunda Osmańczyka o młodzieży polskiej w Niemczech, kierowników poszczególnych Dzielnic Zw. Pol. w N. — Stefana Murka, Pawła Ledwolorza, Michała Wesołowskiego, Kazimierza Pietrzaka i Izzydora Maćkowiec o pracy na terenach, Kazimierza Czerwińskiego o szkolnictwie naszym, dyrektora Franciszka Lemańczyka na temat twórczości gospodarczej, prezesa Heleny Kończakowej o kobiecie pol-

skiej w Niemczech, redaktora Czesława Tabernackiego na temat ustawodawstwa.

Poznajmy w ramach tej krótkiej recenzji choć tylko słowa Ks. Patrona dr. Domańskiego. Mówi nam Ks. Patron o naszej naczelnej organizacji: „Gmach to duchowy, ducha polskiego, dla polskiej duszy przeznaczony. Gmach to z samych polskich dusz, z samych polskich serc, gorejących miłością do narodowości polskiej, do mowy polskiej, do zwyczajów... Miłość wzajemna ten gmach Związku Polaków zbudowała z samych płomiennych polskich serc... A jeden cel Związek sobie przeczynał: Obrona interesów ludności polskiej we wszystkich dziedzinach życia społecznego, jak również poszczególnych praw swych członków... A komu Związek Polaków zawdzięczamy? Otóż ten Związek Polaków to jest Twoje dzieło, Ludu Polski. Zrozumiałeś jego znaczenie, potrzebę. Wybrałeś przedstawicieli do jego władz. Popierałeś go, darzyłeś zaufaniem. Tobie i tylko Tobie zawdzięczamy Związek Polaków...“

Wszyscy Polacy na Kongres Piętnastolecia do Berlina

R o d a c y !

Polactwo w Niemczech obchodzi piętnastoletnią rocznicę swej ojcowskiej organizacji — Związku Polaków.

Od trzech miesięcy odbywają się sejmiki dzielnicowe i wieczornice Rodła. Wszędzie widnieje dumny znak Rodła, wszędzie śpiewane jest to samo Hasło — Wytrwania i Wygrania.

Wszędzie, czy to na Westfalii czy na Prusach Wschodnich, na Prograniczu czy Śląsku Opolskim, w Berlinie czy w Hamburgu, Polacy w Niemczech wykazali, że wiernie stoją pod sztandarami Związku Polaków, że złączeni są w jedną polską rodzinę.

To było zadaniem Sejmików dzielnicowych.

Teraz kolej na Kongres całego Polactwa.

Musimy na Kongres ten przybyć jaknajliczniej.

Musimy wykazać sprawność naszej organizacji, nasze wyrobienie społeczne, naszą narodową dyscyplinę.

Kongres nasz musi być najliczniejszy.

Powinniśmy wykazać, że jesteśmy w Rzeszy Niemieckiej i liczną i dobraną gromadą. Duża gromada ale i jednolita, zwarta, wierząca i miłująca.

Dzień Kongresu zbliża się wielkimi krokami.

Zgłaszajcie się tłumnie, aby wziąć udział w wielkim dniu Polactwa w Niemczech.

Rokowania z Włochami

przyczyną przesilenia w Anglii / Przebieg posiedzenia w Izbie Gmin

LONDYN. — Debata w Izbie Gmin wywołała wielkie zainteresowanie. Sala posiedzeń była szalenie zapelniona. Galeria dla lordów, która zwykle świeci pustkami, dziś była przepelniona. W loży dla dyplomacji zajęli miejsca wszyscy ambasadorowie. Uwagę zwracała nieobecność ambasadora Grandiego.

Owacja na cześć Chamberlaina i Edena

O godz. 3.15 na ławie rządowej zajmuje miejsce premier Chamberlain, któremu większość rządowa zgotowała gorącą owację. O godz. 3.40 w drzwiach ukazuje się minister Eden w towarzystwie lorda Cranborne. Posłowie opozycji i znaczna część posłów większości rządowej powstaje z miejsca i wita owacyjnie min. Edena.

Po otwarciu posiedzenia zabrał głos premier Chamberlain. Podał on do wiadomości Izby rezygnację min. Edena i lorda Cranborne i oznajmił, że obaj pragną złożyć osobiste deklaracje, wyjaśniające motywy ich decyzji.

Przewódca opozycji, pos. Attlee oraz przewodca opozycyjnych liberałów, pos. Sinclair zwrócili się wówczas z żądaniem, aby debata nad oświadczeniami nie była ograniczona do dnia dzisiejszego. Ze względu na zasadniczy zwrot w polityce zagranicznej W. Brytanii obaj mówcy proponują, aby debata trwała dłużej.

W odpowiedzi Chamberlain oświadczył, że nie widzi potrzeby przesądzania już obecnie czasu, niezbędne dla przeprowadzenia debaty.

Mowa ministra Edena

Następnie zabrał głos min. Eden. Rozpoczął on od stwierdzenia, że silne przekonania polityczne nie dadzą się pogodzić z warunkami pracy, nie sprzyjającymi takim przekonaniom. Minister Eden nie wątpi, iż ostateczny cel jego zarówno jak premiera jest ten sam — utrzymanie pokoju, ale — jego zdaniem — do pokoju dążyć należy, opierając się na szczerym, prawdziwym wzajemnym poszanowaniu. Na tych przesłankach rokować można z każdym rządem. Przy tego rodzaju rokowaniach i stosowanych przy nich metodach dążyć należy do wzmocnienia, a nie do podważania podstaw, na których opiera się porozumienie międzynarodowe.

Nawiązując do wymiany poglądów między rządem brytyjskim i rządem włoskim, która doprowadziła do ujawnienia różnicy poglądów między premierem i ministrem spraw zagranicznych, min. Eden stwierdził, że Wielka Brytania związana była na rzecz rozmów z Włochami od chwili, gdy Chamberlain dokonał wymiany listów z Mussolinim. Minister Eden — jak wynikało z jego słów — nie aprobował tego kroku premiera.

Obecnie rząd włoski wysunął propozycję, aby rokowania rozpoczęły się natychmiast w Rzymie. Tymczasem zdaniem p. Edena stanowisko rządu włoskiego wobec zagadnień międzynarodowych w ogóle, a wobec Wielkiej Brytanii w szczególności nie jest takie, aby uzasadniało natychmiastowe podjęcie rokowań. Nie należy z Włochami wszczynać rozmów, dopóki wroga W. Brytanii propaganda włoska nie ustanie. Nie należy również poświęcać kwestii Hiszpanii na rzecz szybkiego wznowienia rozmów. W sprawie Hiszpanii stanowisko Włoch daje dużo obietnic, ale mało nadziei w dziedzinie faktów. Zdaniem ministra Edena, nie należało odrzucać możliwości wznowienia rozmów z rządem włoskim, czy innym rządem, ale warunki wstępne powinny dawać prawdopodobieństwo powodzenia rozmów. Dzisiaj te warunki nie istnieją.

Podając następnie przegląd wydarzeń w stosunkach włosko-brytyjskich w ostatnim roku i wskazując na szeregu przykładów dowody złej woli Włoch, min. Eden oświadczył, że nie można ryzykować powtórzenia się tego rodzaju wydarzeń.

Zanim rozpoczęte zostaną oficjalne rozmowy z rządem włoskim w Rzymie, należy poczynić pewne posunięcia w kwestii hiszpańskiej. Wielka Brytania dać winna światu nie same obietnice, lecz również konkretne osiągnięcia. Ze swej strony Rzym winien dać dowody solidarnej dobrej woli. Przykładem tego musi być kwestia hiszpańska. W obliczu jaskrawych przykładów naruszania zobowiązań międzynarodowych, w obliczu usiłowań uzyskania politycznych korzyści przemocą lub pod przymusem — Wielka Brytania musi zająć niezłomne stanowisko. Jakże można przystępować do rokowań, gdy jedna strona oświadcza, że albo teraz albo nigdy. Nigdy nie zgodziłbym się na prowadzenie rokowań pod groźbą. Zresztą — podkreślił minister Eden —

Po mowie kanclerza Hitlera

Mowa Schuschnigga

WIEDEN. — Kanclerz Schuschnigg ma wygłosić 24 b. m. mowę, w której zajmie stanowisko wobec niedzielnej deklaracji Hitlera.

W kołach, zbliżonych do rządu, omawiają mowę Hitlera pozytywnie, podkreślając, że była ona wypowiedziana w duchu umowy z dn. 11 lipca.

Pozytywne komentarze Rzymu

RZYM. — Virginio Gayda, komentując w „Giornale d'Italia“ mowę Hitlera stwierdza, że faszyzm i narodowy socjalizm nie zagrażają nikomu. Są one skierowane jedynie przeciw komunizmowi jako sile destrukcyjnej. Nie są one natomiast skierowane przeciw demokracji, z którą mogą współpracować pokojowo.

Gayda pisze dalej, że oś Berlin — Rzym stała się dziś potężną siłą konstrukcyjną w skłóconej Europie. Porozumienie włosko-niemieckie, zrodzone z obopólnego realizmu, dojrzało w okresie abisyńskim i rozwinęło się w ciągu lat następujących.

Przechodząc następnie do słów Hitlera o Austrii, Gayda zauważa, że zawierają one myśli, których należało się spodziewać. Wszystko, co stało się 12 lutego r. b., przyczyniło się do zgody między Austrią i Niemcami. Jest to fakt zasadniczy, który sam przez się stanowi odpowiedź na różne zagraniczne spekulacje, dotyczące stanowiska włoskiego w tej kwestii.

W całokształcie mowa Hitlera — konkluduje Gayda — jest wyrazem siły reprezentowanej obecnie przez III Rzeszę i jej armię. Z siły tej Włochy faszystowskie są bardzo zadowolone ze względu na pomoc, udzieloną przez Włochy przy formowaniu tych sił, jak również ze względu na ich znaczenie dla

kwestia rokowań włosko-brytyjskich nie jest jedyną przyczyną różnicy między poglądami moimi i premiera Chamberlaina.

Między mną a premierem — ciągnie dalej p. Eden — zaistniała różnica poglądów i metod, a trudno ustalić, gdzie kończą się poglądy i metody, a zaczynają podstawowe zasady? Premier posiada zdecydowane poglądy na politykę zagraniczną, ja również mam zdecydowane poglądy. — W interesie międzynarodowym leży przywrócenie jednności w działaniu między ministrem spraw zagranicznych i premierem. Moim zdaniem, nie będziemy w stanie uzyskać postępów w sprawach europejskich, o ile zezwolimy na zapanowanie wrażeń, że W. Brytania ustępuje przed nieustraszoną presją.

utrzymania pokoju i równowagi w Europie.

Na Węgrzech

BUDAPESZT. — Mowę Hitlera przyjęły tutejsze koła polityczne naogół z zadowoleniem. Wskazuje się tu przede wszystkim na ustęp mowy, dotyczący uregulowania spraw mniejszościowych, co Węgry szczególnie interesuje ze względu na ich mniejszości w państwach sukcesyjnych. Ewentualne polepszenie sytuacji mniejszości niemieckiej w Czechosłowacji pociągnąć winno ustępstwa wobec mniejszości węgierskiej. Z zadowoleniem przyjęto również wymienienie Węgier na pierwszym miejscu państw zaprzyjaźnionych z Niemcami.

Ustęp mowy, poświęcony Austrii, wpłynął uspakajająco na tutejszą opinię publiczną, chociaż podkreśla się, iż kanclerz Hitler nie zagwarantował wyraźnie niepodległości Austrii.

Z zainteresowaniem jest tu omawiana deklaracja Hitlera o stosunkach polsko-niemieckich.

W Ameryce

NOWY JORK. — Dzienniki poranne podały na czołowych miejscach mowę kanclerza Hitlera w Reichtagu oraz wiadomości o ustąpieniu ministra Edena. Tylko kilka dzienników zamieściło redakcyjne komentarze o mowie Hitlera, utrzymane naogół w tonie przychylnym. „Daily News“ oświadcza, że mowa Hitlera jest dominującym wydarzeniem w Europie. „Washington Post“ podkreśla pewność własnej siły, jaka cechuje mowę Hitlera. Dziennik ten formuluje przypuszczenie, że po Austrii następnym obiektem interwencji niemieckiej będzie Czechosłowacja.

Rzesza uznała de jure Mandżukuo

TOKIO. — Niemiecki chargé d'affaires poinformował oficjalnie poselstwo Mandżukuo w Tokio o decyzji niemieckiej uznania niezależnego państwa mandżurskiego.

TOKIO. — Wedle oświadczeń przedstawiciela japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych uznanie Mandżukuo przez Niemcy stanowi ważne posunięcie na rzecz stabilizacji w Azji

wschodniej. Stery urzędowe japońskie z radością powitały decyzję kanclerza Hitlera. Przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych zaznaczył ponad to, że wywody Hitlera powinny posłużyć za naukę rządowi marszałka Czang-Kai-Szeka, który wciąż jeszcze nie chce zrozumieć, że jego polityka wobec Japonii jest zasadniczo błędna i katastrofalna dla Chin.

Nar. socjaliści o budowie nowej Austrii

BERLIN. — „Das 12 Uhr Blatt“ zamieszcza artykuł prof. Hermana Fappa z Linzu p. t. „My, Niemcy w Austrii“, w którym autor m. in. pisze: „Wypuszczeni z więzień i obozów koncentracyjnych narodowi socjaliści — to najlepší i najbardziej przekonani patrioci Austrii, zawsze gotowi stanąć do apelu, aby wraz z kanclerzem Schuschnigiem w niezachwianej wierności dla wódza Hitlera, budować nową Austrię. Dzięki układowi z 12 lutego, czasy

smutnych błędów należą do przeszłości. Przed Austrią stoją już dziś zadania ogólnoniemieckie: spełnienie 1000-letniej niemieckiej misji na południowym wschodzie Europy. Za układ ten Niemcy austriaccy są głęboko wdzięczni kanclerzowi Hitlerowi, to też w ub. sobotę całe procesje ludności z Linzu dały do grobu rodziców kanclerza w Leonding, aby przez ten symboliczny czyn wyrazić wdzięczność za donosłą dla wszystkich Niemców decyzję“.

Oświadczenie lorda Cranborne'a

Po min. Edenie złożył krótkie oświadczenie lord Cranborne. Oświadczył on, że nie należy dążyć do porozumienia z krajami totalnymi, dopóki nie udowodnią one, iż kierują się dobrą wiarą w stosunkach międzynarodowych.

W słowach bardzo agresywnych lord Cranborne odmówił premierowi Chamberlainowi rzeczowej kompetencji dla rozstrzygnięcia spraw polityki zagranicznej. Program, który zamierza obecnie realizować premier Chamberlain, nie jest — zdaniem lorda Cranborne — przyczynkiem na rzecz pokoju, lecz ustępliwością przed przemocą.

Mowa premiera Chamberlaina

Następnie zabrał głos premier Chamberlain.

Premier oświadczył, że ma przede wszystkim trzy cele na uwadze: 1) ochronę interesów brytyjskich, 2) utrzymanie pokoju i rozwiązywanie sporów środkami pokojowymi, a nie drogą przemocy, 3) popieranie polityki przyjaznych stosunków z innymi narodami, które szanują przepisy postępowania międzynarodowego, bez których nie można utrzymać ani bezpieczeństwa, ani stabilizacji. Premier nie wierzy, aby przy dobrej woli i stanowczości nie można było usunąć pretensyj i oczyścić drogę ze sporów. Dla tych powodów premier uważał za celowe szukać okazji do wszczęcia rozmów z Niemcami i Włochami, aby ustalić, czy istnieje jakaś wspólna płaszczyzna, na której możnaby zbudować ogólny szemat uspokojenia Europy.

Premier zaprzecza, jakoby ze strony włoskiej wysunięto ultimatum „teraz, albo nigdy“, lub jakoby Włochy wysuwały pod adresem W. Brytanii jakiegokolwiek groźby.

Różnica między mną a min. Edenem — podkreślił premier — ujawniła się w sposób wyraźny po raz pierwszy dopiero w ub. piątek, gdy po moich rozmowach z amb. Grandim w obecności min. Edena omawiałśmy między sobą nasze wrażenia i wnioski z tych rozmów. Na posiedzeniu gabinetu w sobotę po południu okazało się że min. Eden pragnie z nieporozumienia co do taktyki wobec Włoch wyciągnąć jak najdalej idące konsekwencje i ustąpić z rządu. Decyzja min. Edena była dla premiera i członków gabinetu niespodzianką. W ciągu soboty i niedzieli próbowano bezskutecznie nakłonić min. Edena, by zmienił decyzję.

W poniedziałek rano — ciągnął p. Chamberlain — odbyłem rozmowę z amb. Grandim, który zakomunikował mi zgodę na formułę brytyjską w sprawie wycofania ochotników z Hiszpanii. Premier odczytał w tym miejscu tekst deklaracji, złożonej mu przez amb. Grandiego w imieniu Mussoliniego.

Premier wyraził następnie nadzieję, że rząd włoski wznawia rozmowy w szczerą dobrą wiarę. Choć mi przede wszystkim o przyszłość — powiedział. — Czy jest co pomyślenia osiągnięcie kiedykolwiek prawdziwego pokoju, o ile trwa się w mentalności vendetty? Nigdy nie byłem bardziej przekonany o słuszności mej decyzji, jak tym razem. Celem mojej polityki jest doprowadzenie do ogólnej stabilizacji w Europie, a w tym celu koniecznym jest dojście do porozumienia między W. Brytanią, Francją i Włochami.

Podkreślając konieczność utrzymania jak najbliższego związku między W. Brytanią i Francją, premier z naciskiem zapewnił Izbę, że uważa współpracę brytyjsko-francuską za podstawę polityki pokoju. Jestem napewno równie szczerym przyjacielem Francji, jak minister Eden. Jeżeli między W. Brytanią i Francją z jednej strony, a Niemcami i Włochami z drugiej nie doprowadzimy do pokoju — to stoi przed nami straszna perspektywa zderzenia się, co pociągnąć może za sobą zniszczenie cywilizacji europejskiej. Moim dążeniem jest ratowanie pokoju europejskiego — zakończył premier.

Mowa premiera wywołała duże wrazenie i gdy p. Chamberlain kończył, Izba zgotowała mu owację.

W dalszej debacie zabierali głos: przewodca opozycji, pos. Attlee, przewodca liberałów Sinclair, poseł konserwatywny Amery, labourzysta Grenfell i kilku innych.

Reforma podatku zarobkowego

Zarobek miesięczny do 84.50 mk. wolny od podatku — Ważne zmiany podatku dochodowego

W tych dniach rząd Rzeszy wydał nową ustawę, regulującą od podstaw podatek dochodowy (Einkommensteuer). Ustawa ta przewiduje szereg zmian o doniosłym dla podatników znaczeniu.

W związku z tym minister finansów Rzeszy opublikował przepisy wykonawcze w sprawie podatku zarobkowego (Lohnsteuer), które poniżej przytaczamy:

A. Podatek kościelny

Jak wiadomo, dotychczas podatek kościelny płacono się w nieograniczonej wysokości stosownie do dochodów podatnika. Im, płatnik większe posiadał dochody, tym wyższy płacił podatek kościelny. Poza tym niektóre gminy kościelne uchwałyły szczególnie wysoką stopę podatku kościelnego, zużywając pobory na różne kościelne cele dobroczynności.

Obecnie na podstawie powyższego zarządzenia podatek kościelny został poważnie ograniczony i nie może przekraczać 2 proc. łącznej sumy dochodowej po wyrównaniu strat.

B. Zapomogi dla nowożeńców

Zapomogi pieniężne, udzielane przez państwo z tytułu zamążpójścia (Heiratsbeihilfe) wolne są od podatku, o ile nie przekraczają 600 mk. Obok jednorazowych zapomóg po narodzeniu dziecka (Geburtsbeihilfe), udzielane będą w przyszłości bieżące tego rodzaju zapomogi, które będą wolne od podatku pod warunkiem, że zarobek miesięczny pracobiorcy nie przekracza 520 marek. Jednorazowa zapomoga z tytułu narodzin dziecka nie podlega opodatkowaniu, o ile nie przekracza 520 marek. Przepisy wykonawcze orzekają, że w przyszłości również zarobkujące mężatki mają prawo do korzystania z ulg podatkowych, przyznanych im z racji posiadania liczego potomstwa (Kinderermässigung).

Władze skarbowe uwzględniały dotychczas nadzwyczajne obciążenia tylko wówczas, jeżeli podatnik miał dochodu najwyżej 20.000 mk. i ponad dwoje dzieci. Mocą powyższej ustawy granice te zostały zniesione tak, iż w przyszłości nadzwyczajne obciążenia (długi, wysokie splaty itd.) będą uwzględniane niezależnie od wysokości dochodu. Stano-

wi to dla rodzin, obarczonych licznym potomstwem, poważną ulgę.

C. Kwestia rasowości

Nowa ustawa podatku zarobkowego zawiera znamiennej klauzulę. Z wszystkich ulg podatkowych, uchwalonych dla dzieci, nie mogą pod żadnym warunkiem korzystać dzieci rodziców

Walka z wrogami komunikacji

Władze przeprowadzają ostrą kontrolę ruchu pieszego i kołowego

W końcu ub. r. odbyły się w Niemczech wielkie uroczystości, poświęcone ważnej dziedzinie rozbudowy sieci dróg samochodowych. Osiągnięcia bowiem w dziedzinie motoryzacji posuwają zdobywcze gospodarce (komunikacja) Rzeszy ku coraz wyższemu szczytom sprawności.

Wraz z wzrostem motoryzacji w Niemczech wzrasta również liczba nieszczęśliwych wypadków komunikacyjnych. Celem zmniejszenia poważnej cyfry katastrof drogowych władze wydały nowe zarządzenia, regulujące od podstaw ruch pojazdów w Rzeszy. Zarządzenia te weszły w życie z dniem 1 stycznia 1938 r. Obecnie organa policyjne przystąpiły do realizacji poszczególnych przepisów drogowych aż do najmniejszych szczegółów. Wobec tego warto poruszyć niektóre wskazówki, jak winien przechodzień zachowywać się na jezdni, by nie narażać na szwank innych przechodniów i kierowców pojazdów mechanicznych.

W myśl nowych przepisów drogowych uczestnicy publicznej szosy, jeźdźcy lub drogi winni posuwać się sprawnie, nie iść całymi kolumnami, nie hałasować itd. Przy przekraczaniu jezdni winni zachować największą ostrożność, to znaczy, w pierw obejrzeć się na wszystkie strony, czy w danym momencie nie nadjeżdża samochód. Przechodzić przez jezdnię należy szybko. U wylotu ulic lub na krzyżówkach należy sumiennie przestrzegać znaków ostrzegawczych i wskazówek regulującego ruch urzędnika policyjnego. Przechodzić tylko w liniach, wykreślonych przez odpowiednie tabliczki z napisem: „Für Fussgänger“.

Wszelkie uchybienia będą ostro karane, przy czym uwzględnione zostaną

żydowskich; inaczej mówiąc rodziny żydowskie zobowiązane są do płacenia pełnego, podatku dochodowego i zarobkowego i żaden wniosek z ich strony wniosek o obniżenie stopy podatkowej nie zostanie uwzględniony.

D. Podatek zarobkowy

Dotychczasowa najniższa stopa wotego od podatku zarobku wynosiła miesięcznie 80,08 do 91 mk. Obecnie wynosi ona 84,50 do 91 mk. Kto zatem zarabia miesięcznie poniżej 84,50 mk., nie musi płać podatku zarobkowego. Zarządzenie to dotyczy w pierwszym rzędzie najniższe warstwy klas robotniczych, których zarobek tygodniowy nie przekracza 20 mk.

stosunki materialne winnych, wina i wielkość wypadku. W wypadkach ciężkich, szczególnie wówczas, jeżeli skutkiem lekceważenia przepisów ogólna komunikacja zostaje zagrożona, zawieszono w stosunku wobec winnych kary pieniężne w wysokości co najmniej 6 Rm. lub odpowiedni areszt. Łżejsze wypadki

Lekkomyślność i nierozważa — najczęstszym powodem pożaru

Dzieci podpalaczami — Uszkodzone kominy i piece kuchenne

Niemieckie publiczne towarzystwa ubezpieczeniowe na wypadek pożaru zanotowały w ubiegłym miesiącu olbrzymią sumę odszkodowawczą w wysokości 4.396.629 Rm. Na ogólną liczbę 5251 pożarów wypłacono tytułem odszkodowania za spalone budynki 3.305.192 Rm i 1.091.428 Rm za zniszczone inwentarz. Nim towarzystwa ubezpieczeniowe wypłacą premię askuracyjną, przeprowadzają drobniostkowe badania w kierunku ustalenia powodów pożaru. Dochodzenia wykazały, że w większości wypadków przyczyną pożarów była lekkomyślność i brak rozważa. Wymieni tu należy w pierwszym rzędzie dzieci, które nie zdając sobie wcale sprawy z ogromu klęski pożarowej, pozbawione dostatecznej opieki rodziców i opiekunów, wzniciają w swej dziecięcej lekkomyślności pożary, które niejednokrotnie przybierają katastrofalne rozmiary. Z winy dzieci poszły z dymem olbrzymie zapasy zboża, paszy, nasion, co dla ogólnej gospodarki oznacza poważną stratę.

Poważny odsetek pożarów przypada również na uszkodzone lub wa-

obciążone zostaną karą pieniężną powyżej 6 Rm.

Do pomocy organom policyjnym przydzieleni są członkowie NSKK, którzy przeprowadzają kontrolę pojazdów na skrzyżowaniach ulic, gdzie, jak wiadomo, zachodzą poważne katastrofy na skutek zbyt wysokiego tempa jazdy. Kierowca samochodu, który na skrajach ulic rozwija niedozwolone tempo, zostanie zatrzymany przez patrol policyjny przy pomocy czerwonej chorągiewki, a wieczorem i w czasie gęstej mgły zapomocą czerwonej latarni.

Szczególne obserwacje rozłączają organa kontrolne nad ruchem rowerowym. W przyszłości cyklistów bez świateł lub hamulców ręcznych spotka bezwzględna kara pieniężna, a nawet areszt.

Ponieważ przechodnie — jak statystyka wykazuje — powodują szereg ciężkich wypadków pod wpływem alkoholu, władze policyjne mają prawo dokonywania próby krwi pijanych przechodniów, by zdobyć dowody strony winnej. Próbę krwi mogą władze odebrać również wówczas, jeżeli przechodzień nie spowodował nawet wypadku. Wystarczy, że przechodzi przez ulicę, co już stanowi niebezpieczeństwo dla komunikacji pieszej i kołowej.

dliwie działające kominy i piece kuchenne. W obecnej porze zimowej każdy chętnie przesiaduje w pobliżu pieca, nie troszcząc się zbyt o niezbędną ostrożność. Domownicy nieraz zasypiają w pokoju, przy czym z pieca nie szczelnie zamkniętego wypada na podłogę żarzący węgiel, powodując pożar. Dlatego aktualną jest sprawa zachowania jak najbardziej idących środków ostrożności przy opalaniu pieców domowych i umiętnej obciążeniu się z otwartym światłem w miejscach, w których znajduje się materiał łatwopalny, jak stodoły, obory, piwnice, strychy itd. Niech rodzice, wychodząc do pracy lub innego zajęcia, nigdy nie zamykają w pokoju swych dzieci przy palonym piecu, gdyż nierozważa ta grozi nieobliczalnymi następstwami w razie pożaru, wzniesionego przez dzieci. Ginie nie tylko cały dobytek, zdobyty nieraz ciężką pracą całych lat, ale w płomieniach znajdują również straszną śmierć dzieci i trzoda chlewna. A wypadków takich niestety jest dużo, o czym najlepiej przekonać się można z codziennych notatek prasy.

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Pragnął śmierci, gdyż nie mógł spać

Do urzędu prokuratorskiego w Salonikach zgłosił się w średnim wieku mężczyzna, podający się za Eustratiosa Diakopulos, prosząc prokuratora, ażeby mu okazał łaskę i zechciał wytoczyć sprawę, powodującą karę śmierci. Gdy zdziwiony tym żądaniem prokurator zapytał się o powody tak dziwnego żądania, Diakopulos oświadczył, że cierpi na ogólne zniechęcenie do życia wskutek bezsenności trwającej już 8 lat. Diakopulos pracował niegdyś w zakładach Forda w Detroit i pewnego dnia powróciwszy ze zmiany nocnej nie mógł zasnąć. Od tej chwili cierpienie Greka stało się chronologicznym. Pomimo wielu kuracji, które odbywał u amerykańskich i greckich lekarzy, stan bezsenności trwa nadal. Diakopulos nie ma odwagi pozbać się sam życia, wobec tego zwrócił się do prokuratora i w prostocie ducha żądał od niego wyroku skazującego na śmierć. Tym razem prokurator wystąpił w obronie życia.

Sprytny kmiotek żyje darmo

W sprytny lecz niezbyt czysty sposób, zarabiał na życie młody wieśniak serbski, 26-letni Peter Goman, pochodzący z małej wioski jugosłowiańskiej Ruma. Dzięki oszczędności młody wieśniak zdołał zebrać niewielki kapitał,

to jest około 1000 dinarów, wartości przeszło 100 złotych polskich. Wieśniak wymienił swe oszczędności na piękny nowy banknot 1000-dinarowy, i uzbrojony w swój kapitał postanowił żyć nadal wygodnie... z procentów. Pojęcie jego o procentach było dość oryginalne. Jeździł on po jarmarkach i zwracał się do starszych trochę już zniecierpliwionych chłopów, proponował im wymianę pięknego tysiąc-dinarowego papierka na banknoty 100-dinarowe. Z chwilą gdy następowała transakcja Goman udawał, że się rozmyślił i przywłaszczając sobie z ręcznie jeden z banknotów, odcinął pozostałe chłopu, rezygnując z transakcji. W ten sposób sprytny, lecz nieuczciwy, wieśniak żył wygodnie przez 3 lata, zarabiając rocznie około 3000 dinarów. Lecz przyszedł czas, kiedy mu się noga powinęła. Przez nieuwagę zwrócił się z właściwą sobie propozycją do jednego z chłopów, którego rok przedtem oszukał na jarmarku. Mściwy chłop, pamiętający boleśnie stratę 100 dinarów, nie tylko nie dopuścił go oszustwa, lecz pomimo błagania Gomana odcinął go natychmiast w ręce policji. Następne 3 lata spędzi on w więzieniu gdzie będzie żył na koszt państwa.

Pusta wanna narzędziem śmierci

Niezwykły wypadek wydarzył się onegdaj w Czechosłowacji. Pewien posługacz wysłany został przez swego chlebodawcę do odległego o kilka kilo-

metrów miasteczka, skąd miał on przynieść wannę blaszaną. Długa wędrówka wywołała u niego silne pragnienie, które po przybyciu do miasteczka tak intensywnie gasił, że w drodze powrotnej zataczał się z jednej strony szosy na drugą, przy czym wanna, którą niósł na plecach utrudniała mu jeszcze utrzymanie i tak chwicznej równowagi. W pewnej chwili pijany posługacz wyrzucił się i upadł tak nieszczęśliwie, że wanna przykryła go. Ponieważ panował silny mróz a szosa była mało uczęszczana więc dopiero przejeżdżająca nad ranem furmanka znalazła posługacza zamrożonego w niezwykłej „trumnie“.

Jelita jako schówek

Straż graniczna w Koszycach zaarrestowała pewnego osobnika, podejrzanego o przemyt złota i walut. Częste jego przejazdy przez granicę wzbudziły podejrzenie straży. Przeprowadzono osobistą rewizję, która jednakże nie dała rezultatu. Ponieważ istniały silne poszlaki, że dany osobnik jest przemytnikiem, przewieziono go do szpitala i tam prześwietlano promieniami Roentgena. Otrzymane zdjęcia dały wręcz sensacyjne wyniki. Stwierdzono mianowicie, że... jelita oskarżonego zawierały złote monety, złoty piasek oraz waluty zagraniczne owinięte w pergamin. Czy i w jaki sposób wydobyto ten skarb z niezwykłego „schówka“, o tym historia milczy.

Przesłowiowa psia wierność

Właściciel pewnego tartaku w Niemczech posiadał psa rasowego, który był do niego bardzo przywiązany. Pies ten miał jednakże pomimo wielu zalet tę właściwość, że z upodobaniem szerzył spustoszenie wśród kur chodzących po podwórzu tartaku. Z tego też powodu żona właściciela tartaku namówiła go do sprzeczaj „amatora drobiu“. Pies został sprzedany przebywającemu w okolicy przejazdem panu zamieszkałemu w miejscowości odległej o 400 km. i odjechał pociągiem wraz z nowym swym właścicielem. Kto zdołał sobie wystawić zdumienie właściciela tartaku, kiedy po kilkunastu dniach na podwórzu pojawił się... sprzedany pies. Okazało się, że przebył on powrotną drogę (przeszło 400 km.), kierując się wyłącznie instynktem, albowiem podróż w tamtą stronę odbył pociągiem. Nie trzeba dodawać, że dowód niezwykłego przywiązania wzruszył nawet właściciela kę tępionego przez psa drobiu.

Nietylko

sami winniśmy abonować gazetę, ale spowodować drugich, ażeby pismo polskie czytali

Order Odrodzenia Polski

dla przewodniczącego towarzystwa „Nederland-Polen“

AMSTERDAM. — Podczas uroczystego zebrania towarzystwa „Nederland-Polen“ w Amsterdamie poseł Bałtycki udekorował komandorią orderu

Odrodzenia Polski prokuratora van Thiela, przewodniczącego tego towarzystwa, obchodzącego 10-lecie swego istnienia.

Nowi podsekretarze stanu

w polskim Ministerstwie Rolnictwa

WARSZAWA. — Prezydent R. P. mianował podsekretarzami stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych dr. Maurycego Jaroszyńskiego — pre-

zesa Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego, oraz Michała Wierusz-Kowalskiego — dyrektora departamentu w Min. Przemysłu i Handlu.

Olbrzymi postęp motoryzacji

w Niemczech

BERLIN. Onegdaj kanclerz Hitler dokonał otwarcia międzynarodowej wystawy samochodowej.

Pierwszy przemówił prezes Związku przemysłu samochodowego tajny radca dr. Alimers omawiając imponujące osiągnięcia niemieckiego przemysłu samochodowego w dziedzinie stosowania materiałów zastępczych w miejsce dotąd importowanych do Niemiec surow-

ców. Mówca podkreślił olbrzymi postęp motoryzacji Niemiec w ciągu ostatnich pięciu lat. Podczas gdy w roku 1932 liczba samochodów w Niemczech wynosiła 633.000, to w końcu roku 1937-go wzrosła do 2.850.000. W roku 1932 przypadał jeden samochód na 40 mieszkańców — w roku 1937-ym jeden samochód przypadał na 24 obywateli.

Zbiegli oficerowie sowieccy

pozostają w Estonii

TALLIN. — Donoszą, że obaj oficerowie sowieccy, którzy samolotem zbiegli z ZSRR do Estonii, por. Uniszewski i por. Gurjew nie zostaną wydani władzom sowieckim i będą mogli pozostać w Estonii w charakterze emigrantów politycznych. Oświadczyli oni, że rodziny ich zostały zaarrestowane przez władze sowieckie, oni zaś jedynie uciekając uniknęli tego losu, który nie ominął wielu z ich kolegów ostatnio aresztowanych, lub znikających bez śladu.

W czasie przelotu nad granicą estońską straż graniczna sowiecka ostrzeliwała ich samolot.

Wielka afera szpiegowska w Estonii

TALLIN. — Dochodzenie w sprawie wielkiej afery szpiegowskiej, które doprowadziło do ujęcia szpiega sowieckiego, Ferdynanda Narusberga, zatacza coraz szersze kręgi. Władze estońskie

wpadły na trop znakomicie zorganizowanych jacejek szpiegowskich w Tartu, Tallinie i Narwie. Nici tych jacejek centralizowały się, jak ustalono, ponad wszelką wątpliwość w Tallinie. Wczoraj aresztowano dwie osoby — jedną w Tartu i jedną w Narwie. Nazwiska ich trzymane są w tajemnicy.

Odmladzanie wyższych szczebli korpusu oficerskiego w ZSRR

MOSKWA. — Odmladzanie wyższego korpusu oficerskiego czerwonej armii odbywa się obecnie w szybkim tempie, przy czym niżsi oficerowie awansują często od razu o kilka stopni. Tak np. dowódca batalionu kapitan Kotykin został specjalnym rozkazem ko-

misarza spraw wojskowych awansowany na pułkownika i jednocześnie mianowany dowódcą dywizji. Pułkownikiem i dowódcą większej jednostki wojskowej został mianowany także kapitan Jakin, dotychczas dowódca batalionu.

Jednocześnie organ komisariatu obrony „Krasnaja Zwiezda“ nawołuje do szybszego awansowania młodszych oficerów na kierownicze stanowiska, przy czym dziennik zaleca, „nie obawiać się“ powierzania tych stanowisk oficerom bezpartyjnym, gdyż cały młody korpus oficerski „jest wychowany w duchu bolszewickim“.

Ten „pęd do awansu“ przejawiający się w czerwonej armii potwierdza jednocześnie doniesienia o spustoszeniach, jakie „czystka“ wyrządziła wśród wyższych oficerów sowieckich.

nienie służby łączności pomiędzy bandami arabskimi a przewodcami ruchu terrorystycznego w Palestynie. Wśród aresztowanych znajduje się szek Mussa, szek Nazari oraz dwóch członków dawnej gwardii przybocznej muftiego Husseina. Aresztowanych przewieziono do obozu koncentracyjnego.

Czy już zgłosiłeś się na Kongres Polaków na 6 marca do Berlina?

Poszukiwania zabójców mjr. Aldersona

JEROZOLIMA. — Policja, wojsko i samoloty brytyjskie przeszukują góry Samarii w poszukiwaniu zabójców majora Aldersona. Aresztowano kilkanaście osób, które zostały skierowane do Hajfy, gdzie będą skonfrontowane z wdową po majorze.

Aresztowania

LONDYN. — Policja aresztowała kilkanaście osób, podejrzanych o pełne-

BOLESŁAW PRUS

O OJCOWIZNE

20)

Daleko za nimi słyhać było głos kościelnego dzwonu. Czy on, jak zwykle, wzywa ludzi do pacierza, czyli też ogłasza im najście obcego narodu?

Slimak obejrzał się. W chatach, po drugiej stronie doliny, drzwi były pozamykane; na podwórkach nikt nie ruszał się i zapewne niktby nie wybiegł przed wrota, gdyby nawet zawołać: „Patrzajta, gospodarze, co tu Niemców wali!“

Wiesz jeszcze spała.

Teraz sznur wozów, napełnionych gwarliwymi ludźmi, począł wymijać chałupę Slimaka. Zmęczone konie szły zwolna, gęsto okładane razami, krowy ledwie nogi wlokły, świnię, kwicząc, pokłykały się. Tylko jedni ludzie byli kontenci, śmiali się, krzyczeli z wozu do wozu i rękami, albo batami, ukazy-

wali na dolinę. Wreszcie zjechali na dół, wymylni most i skręcili na lewo, na otwarte pole.

We dwa albo i we trzy pacierze po nich ukazał się wózek, ciągniony przez psa i kobietę, i stanął obok wrót Slimakowej zagrody. Tu wielki pies upadł na ziemię, mężczyzna z trudnością podniósł się na wózek i usiadł, a kobieta, ocierając spotańnię czoło, patrzyła na chatę Slimaków.

Gospodarza tknęła litość. Zszedł z pagórka i zbliżył się do podróżnych. — Skądście ludzie i coście za jedni? — zapytał.

— My koloniści, aż zza Wisły — odpowiedziała kobieta. — Nasi kupili tu ziemię, więc idziemy za nimi.

— Awyście ziemi nie kupili?

Kobieta wzruszyła ramionami.

— To u was taki zwyczaj, że baby chłopów ciągną? — pytał dalej Slimak.

— Cóż robić, kiedy koni nie mamy, a na własnych nogach ojciecby nie zszedł.

— To wasz ojciec.

— Tak.

Slimak zamyślił się.

— To on niby po proszonym jeździ za gromadą? — spytał znowu.

— O, nie! — odparła kobieta. — Ojciec uczy dzieci, a ja, jak mam czas to szyję, a jak nie mam co szyć, wynajmuję się do roboty w polu.

Slimak patrzył na nią zdziwiony, wreszcie rzekł:

— Wv musi, że nie jesteście Niemce, kiej tak gładko po naszymu gadacie?

— My z Niemców — odparła kobieta.

— My Niemcy — odezwał się poraz pierwszy człowiek z wózka.

W czasie tej rozmowy wyszła z chaty Slimakowa z Jędrkiem.

— Tegę pies! — zawołał Jędrzek.

— Przypatrzo się — rzekł do niego Slimak — jak ta pani przez całą drogę ciągnie chorego ojca na wózek. A tybyś hychu tak zrobił?

— Coby miał robić? Albo tatulo nie mają koni! — odparł chłopak.

— I my mieli kome, ale teraz nie mamy, — mruknął podróżny z wózka.

Był to człowiek chudy, błądy, z rudymi włosami i takimże zarostem.

— Pewnie byśta sobie wypoczęł

Słowacy walczą o autonomię

PRAGA. — Donoszą z Bratisławy, że Słowackie Str. Ludowe po znanym przemówieniu ks. Hlinki przystąpiło na terenie całej Słowaczyny do wielkiej akcji propagandowej pod hasłem realizowania umowy Pitsburskiej.

Umowa ta, podpisana m. in. przez Masaryka w r. 1918 przed tworzeniem Czechosłowacji, gwarantowała Słowakom całkowitą autonomię ustrojową.

Obecna akcja Stronnictwa Ludowego idzie w kierunku przypominania warunków umowy i żądania wprowadzenia jej

w życie. Wielkie wrażenie wywołała tu mowa wiceprezesa stronnictwa słowackiego, pos. Tisso, wygłoszona w Trenoczynie. Napiętnował on brutalne metody dyskryminacyjne czeskie i stwierdził, że terror, stosowany w Słowacji, zwrócił się przeciwko tym, którzy go stosują. Tisso zakończył stwierdzeniem, iż naród słowacki nie zrzeknie się swej odrębności i walczyć będzie o należne mu prawa narodowe nawet aż do ewentualnego wyodrębnienia państwowego. Wywody pos. Tisso przyjęte były burzliwymi oklaskami.

Praga — centrum działalności Kominternu na Europę środkową

PRAGA. W zapowiedzianej przez Stalina nowej ofensywie kominternu, bardzo aktywną rolę przy realizowaniu planów moskiewskich ma odegrać Czechosłowacja.

Centrala Kominternu na środkową Europę i Bałkany, została jak wiadomo zainstalowana w Pradze jeszcze w r. 1934. W Pradze mieszczą się również agentury sekcji komunistycznych: niemieckiej, polskiej, austriackiej, węgierskiej i rumuńskiej. Ostatnia nominacja przewodcy komunistów czeskich

Gotwanda, na 5-go sekretarza Kominternu, niejako „oficjalnie“ tworzy z Pragi centrum wywrotowej działalności na Europę środkową. Dotychczasowy bowiem delegat III-ej międzynarodówki „rezydował“ w Pradze w charakterze „pracownika“ poselstwa sowieckiego.

W każdym razie nie ulega wątpliwości, że Kongres Polaków w Niemczech dnia 6 marca w Berlinie będzie największym wydarzeniem 15-lecia Związku Polaków w Niemczech.

Teruel otoczony przez powstańców

SARAGOSSA. — Hiszpańskie wojska narodowe zwycięsko przeprowadzają całkowite okrążenie Teruelu. Główna szosa, łącząca Teruel z Walencją, została ostatecznie odcięta w odległości 4 km. od Teruelu. W ciągu ostatnich walk wojska narodowe doszczę-

nie rozbiły jeszcze jedną brygadę międzynarodową.

CALAMOCHA. — Komunikat urzędowy donosi, że o godz. 10-tej pierścieni zacieśniający się wokół Teruelu zamknął się kompletnie. W godzinach rannych powstańcy zaatakowali miasto i zdobyli Plaza di Torre w południowo-wschodniej części miasta. Poza tym powstańcy nie zważając na rozpaczliwy opór niedobitków nieprzyjacielskich przystąpili do metodycznego oczyszczenia zdobytego terenu.

Przygnębienie wśród Chińczyków

z powodu niedzielnej mowy Kanclerza Rzeszy

LONDYN. — Reuter donosi z Hankou, iż niedzielna mowa Kanclerza Hitlera wywarła przygnębiające wrażenie w chińskich kołach rządowych. Rząd chiński polecił swemu ambasadorowi w Berlinie złożyć energiczny protest przeciwko uznaniu Mandżukuo przez Niemcy. Mowa Kanclerza Hitlera uważana jest przez Chińczyków za zmianę polityki niemieckiej na Dalekim Wschodzie. Chińskie koła polityczne oświadczają, iż niektóre czynniki w Chinach straciły już nadzieję na możliwość kontynuowania przyjaznych stosunków z Rzeszą, żywnie z podjętym swego czasu przez Niemcy pośrednictwem pomiędzy Chinami a Japonią.

i zjedli co po takiej drodze? — zwrócił się Slimak do podróżnej.

— Ja nie chcę jeść — odparła kobieta — ale ojciec może napiłby się mleka.

— Biegaj Jędrzek po mleko — rzekł Slimak.

— Bez obrazy — odezwała się Slimakowa, — ale wy Niemce, musi, że nie macie własnego kraju, kiej przychodzie tu do nas.

— Tu nasz kraj — odparła podróżna. — Ja przecie tu urodzona, za Wiłą.

Człowiek, siedzący na wózku, niechętnie machnął ręką.

Jędrzek przyniósł mleko i oddał podróżnej, która napoiła ojca.

— Bóg wam zapłać! — westchnął chory. — Tu są dobrzy ludzie...

— Ino żebyśta wy nam nie narobili złego — półgłosem odezwała się Slimakowa.

— Co my wam możemy zrobić? — zapytał chory. — Czy wam ziemię zabierzemy? czy w szkodę bydło wpędzimy? czy będziemy kraść, albo rozbijać?

— Nasi są ludzie spokojni, nikomu w drogę nie włoża, byle im nikt nie włożył...

6 marca 1938

Wielki dzień Polactwa w Niemczech

Kongres w Berlinie

Rodacy!

Wielki Kongres Polaków w Niemczech zbliża się z każdym dniem.

Po uroczystych i manifestacyjnych Sejmikach Dzielnicowych nadchodzi dzień Wielkiego Kongresu, na którym w mnogiej gromadzie zbierzemy się i złożymy dowód naszej prężności.

Dzień Kongresu — 6. 3. 1938 — jest świętem każdego Polaka w Niemczech.

Rozlegają się głosy —

Przybywajcie na Kongres!

A ze wszech stron, gdzie w Niemczech żyją Polacy idzie odpowiedź:

Będziemy!!

Sprawy organizacyjne związane z wyjazdem na Kongres załatwiają Oddziały wzgl. Dzielnice Związku Polaków w Niemczech.

Sprawa, która obchodzi każdego

Dortmund. — Na jednym z przystanków tramwajowych zauważyliśmy sporą grupę ludzi żywo ze sobą rozmawiających. Mogliśmy stwierdzić, że rozmowy obracały się dokoła Kongresu Polaków w Berlinie, którego termin — 6 marca — szybko się zbliża.

Okazało się, że zgromadzeni przy przystanku tramwajowym Polacy zgłoszenia swego już dokonali. Wszyscy jadą na Kongres Polaków do Berlina z jaknajwiększym zainteresowaniem, śledząc co dnia wiadomości, które przynosi prasa polska w Niemczech.

KRONIKA ŻYCIA GOSPODARCZEGO

Palenie zapasów kakao

LONDYN. — Do Londynu nadeszła wiadomość, że producenci kakao w koloniach brytyjskich przystąpili do palenia pewnych ilości tego surowca i że zamierzają zniszczyć część zapasów. Wiadomość ta spowodowała już zwiększenie cen kakao na giełdzie oraz spekulację na hausse.

Roosevelt za zwykłą cen surowców

WASZYNGTON. — W czasie konferencji prasowej prezydent Roosevelt oświadczył, że ceny surowców są wciąż zbyt niskie. Powinny one, jego zdaniem osiągnąć poziom, który prezydent uważał za wskazany już w r. 1933. Na zakończenie Roosevelt dodał, że będzie kontynuował — w myśl sformułowanych w r. 1933 zasad New Deal — politykę inflacji cen surowców.

Kalendarz zebrań Zw. Polaków w Niemczech

Dzielnicy II

Dnia 2-go marca.

Związek Polaków w N. — Oddz. Centrum: Zebranie odbędzie się o godzinie 20-tej w Domu Polskim, przy Dresdnerstr. 52. — Uprasza się o liczne przybycie członków.

Kalendarz zebrań towarzystw polskich

Dnia 27-go lutego.

Tow. Pol. Kat. pod op. św. Kazimierza Berlin — Moabit: Posiedzenie odbędzie się w ochronce przy Alt Moabit 73, o godz. 16-tej. Przybycie członków jest konieczne.

Dnia 4 marca 1938

Tow. Gimnast.-Sportowe „Sokol“ Berlin I. — Zebranie odbędzie się o godz. 20.30 w Domu Polskim, przy Dresdnerstr. 52. Uprasza się o liczne przybycie drużyny.

Dnia 5 marca 1938

Tow. Em. Polaków w Niemczech — Zebranie odbędzie się w Berlinie. — Ważne zebranie od-

będzie się o godz. 8^{1/2} wieczorem w Domu Polskim, przy Dresdnerstr. Uprasza się o przybycie wszystkich członków.

Dnia 6-go marca.

Tow. „Stella“ w Berlinie: Zebranie odbędzie się o godz. 20-tej w Domu Polskim, przy Dresdnerstr. 52.

Polskie Zjedn. Pracy w Teterow: Zebranie odbędzie się o godz. 12-tej w Teterow w lokalu „Fürst Bismarck“. — Na porządku obrad znajdują się bardzo ważne sprawy, wobec czego uprasza się o przybycie wszystkich członków. Goście mile widziani.

Polskie Zjedn. Pracy Ogdz. Rohrbeck-Altmark: Zebranie odbędzie się o godz. 2-giej po poł. w Rohrbeck w lokalu p. Grader „Gastwirtschaft zur Erholung“. — Obowiązkiem wszystkich członków jest przybyć na zebranie, ponieważ będą omawiane bardzo ważne sprawy, między innymi będzie sprawozdanie z walnego zebrania Delegatów P. Z. P. w Lipsku. Goście mile widziani.

Komunikaty

Baczność!

Towarzystwo Śpiewu Cecylia urządza w sobotę, dnia 25 bm. w Domu Polskim, Dresdnerstr. nr. 52 wielką

ZABAWĘ KARNAWAŁOWĄ na którą zaprasza się Polonię berlińską.

Początek o godz. 21! — Humor! Orkiestra doborowa! Wiele niespodzianek!

Związek Polaków w Niemczech Oddział Schöneberg urządza w niedzielę, 27-go lutego br. o godz. 17-tej w lokalu przy Habsburgerstr. 1

uroczystość 15-lecia

Związku Polaków w Niemczech, na którą zaprasza się wszystkich członków i rodaków tej dzielnicy.

Baczność Rodacy w Magdeburg i Okolicy

Oddział Związku Polaków w Magdeburgu urządza uroczyste zebranie 15-lecia Związku Polaków w N. w dniu 27. lutego na sali „Eiskeller, przy Halberstädterstr.

Program uroczystości jest następujący:

O godzinie 7 rano uroczysta Msza św. — Po południu o godz. 16 otwarcie uroczystego zebrania. — Występ Harcerzy. — Przemówienie prezesa oddziału, i sprawozdanie z 15-lecia oddziału w Magdeburgu. — Wieczorem odbędzie się zabawa. Zarząd.

SPORT

Herber — Baier zdobywają znowu mistrzostwo świata

BERLIN. — W berlińskim Pałacu Sportowym rozegrane zostały zawody łyżwiarskie o mistrzostwo świata w jeździe parami. Pierwsze miejsce i tytuł mistrza świata zdobyła znowu para niemiecka Maxi Herber — Ernst Baier. Drugie miejsce i wicemistrzostwo świata zdobyło rodzeństwo Pausin (Austria).

Mistrzowska para Polski, rodzeństwo Kalus, zajęła przedostatnie 12-te miejsce.

Kanada mistrzem hokejowym świata

PRAGA. — W Pradze zakończyły się zawody hokejowe o mistrzostwo świata. W finałowym meczu Kanada pokonała Anglię 3:1 (3:1, 0:0, 0:0).

W walce o trzecie miejsce Czechosłowacja wygrała z Niemcami 3:0 (1:0, 2:0, 0:0).

Pierwsze miejsce i tytuł mistrza świata zdobyła zatem Kanada.

Drugie miejsce, wicemistrzostwo Europy uzyskała Anglia.

Trzecie miejsce i wicemistrzostwo Europy zdobyła Czechosłowacja.

Na czwartym miejscu sklasyfikowały się Niemcy. Piątą lokatę uzyskała Szwecja, szóstą — Szwajcaria, dopiero na siódmym miejscu znalazła się Ameryka.

Owens pozostanie zawodowcem

NOWY JORK. — Amerykański Związek Lekkoatletyczny ostatecznie odrzucił prośbę Owensa o uznanie go za powrotem za amatora. Związek znalazł zbyt wiele dowodów na to, że Owens brał pieniądze nie tylko za starty lekkoatletyczne, ale również jako menager różnych innych imprez (np. piłki ręcznej), przy czym Owens kilkakrotnie startował sam w zawodowych drużynach.

Wyciąg z wygranych 3-iej klasy 20. Preuss.-Süddeutsche (276. Preuss.) Klassen-Lotterie

Bez gwarancji

Na każdy wyciągnięty los wypadają dwie jednakowo równe wygrane i to po jednej na każdy los tego samego numeru w obu oddziałach I i II

12 dzień ciągnięcia

W ciągnięciu przedpołudniowym padło:

4 Geminne zu 5000 RM.	47469	368332	
10 Geminne zu 3000 RM.	48559	87375	234198
235713	376991		
24 Geminne zu 2000 RM.	69403	88145	90939
110105	122542	206732	223181
291410	357631	363163	259476
68 Geminne zu 1000 RM.	25384	32742	52559
63460	80450	81440	83691
134440	152072	167570	168759
183361	197258	199826	208942
237120	238419	247744	260751
315930	316799	323355	358961
102 Geminne zu 500 RM.	8077	22461	23844
39425	47643	48852	63397
84394	112673	119660	121778
145419	148304	153079	150079
180869	183921	184775	203791
229771	233974	238175	256408
275446	276601	276938	284956
307361	313970	333867	335367
371614	390656	394955	395195

174 Geminne zu 300 RM.	4949	5423	7173	8203
10434	10444	19604	22304	23752
40111	41688	54246	58246	59907
72675	81323	102715	106596	139812
171390	172998	181144	185511	186594
196893	200668	201012	204112	211440
220134	223308	228642	232022	236697
248333	251619	262037	263092	263338
275937	278475	278885	279303	283250
287737	293617	299257	303831	305780
319026	320287	322513	325000	327912
338531	342057	344556	348722	348760
358389	359828	361419	365211	369510
383805	384538	384716	387664	388209
391484	398480	398613		

W ciągnięciu popołudniowym padło

2 Geminne zu 300000 RM.	1859		
4 Geminne zu 10000 RM.	132064	394668	
4 Geminne zu 5000 RM.	175174	257766	
8 Geminne zu 3000 RM.	29379	120468	188780
326704			
22 Geminne zu 2000 RM.	96099	112812	134021
167924	183925	246758	274611
382027	391373		
48 Geminne zu 1000 RM.	2119	9050	12287
82331	89538	116892	151308
167741	183513	184888	232837
245774	250138	267213	268139
323971	370258		
76 Geminne zu 500 RM.	4778	16634	22266
44766	47256	62745	67057
112195	148886	161991	179433
196763	227349	244178	247402
289121	278858	280528	293280
304030	308053	308529	315430
307868	361993	363161	

176 Geminne zu 300 RM.	467	8965	12526	14473
17223	25150	29282	32698	34734
66590	67819	68914	71349	72022
81585	89944	102012	105147	111095
117547	123814	135164	150055	150588
166243	168195	168993	169490	171007
177580	180057	184342	187238	188765
195486	198766	198865	198839	201744
211755	213948	216519	216645	23750
251504	254957	256874	257396	260491
261574	269415	282932	285468	285532
287438	300343	304273	307349	316030
321681	325125	341801	344464	347269
352543	352704	359204	363077	369240
374704	378429	383098	384481	

Program radiowy

WARSZAWA

Piątek, dnia 25-go lutego.

6.15 Audycja poranna. — 11.15 Audycja dla szkół. — 11.45 Utwory Anatola Liadowa. — 12.03 Audycja po ludniowa. — 15.45 Doktor z Wolsztyna — pogadanka. — 16.15 Koncert rozrywkowy. — 17.00 „Kształcenie woli dziecka“. — 17.15 „Od Aten do Bayreuth“ (audycja VI) „Bogowie pod pręgierzem“. — 18.10 Fortepian i skrzypce. — 18.35 Audycja dla wsi. — 19.00 Powszechny Teatr Wyobraźni: „Krosienka“. — 20.00 Tr. z Wiednia koncertu pod dyr. Lehara.

Nakładem Dziennika Berlińskiego, Buchdruck-u. Zeitungsverlag G. m. b. H. w Berlinie — Odpowiedzialny za redakcję: Czesław Tabernacki. Berlin W 62, Lutherstr. 17 — DA. 1 947. Druk „Sztandar Polski“ G. m. b. H. w Herne

Kalendarze Mariańskie

na rok 1938

w cenie — .85, za sztukę

nabyć można w Administracji „Dziennika Berlińskiego“

Berlin W 35, Potsdamerstr. 61

Kalendarze wysyłamy również przez pocztę na urzędni'm nadesłaniu pieniędzy

Zagubiono paszport gdański

wystawiony w Konsulacie Gen. R. P. w Berlinie na imię i nazwisko: Simon Baumblatt zam. w Berlin W. 50, E. siebenerstr. 1

Zwrot pod adresem Gen. Konsulatu R. P. w Berlinie, Kurfürstenstr. 137.

Zagubiono paszport polski

wystawiony w Konsulacie Gen. R. P. w Berlinie na imię i nazwisko: Mariem Szwdłowska zam. w Berlin N 31, Brunnenstr. 114.

Zwrot pod adresem Gen. Konsulatu R. P. w Berlinie, Kurfürstenstr. 137

Poszukuję

dla mej 14-letniej córki od 1 maja 1938 r. posady u Państwa, u którego mogłaby się nauczyć gotowania i roboty domowej.

Oferę pod nr 31C/P. do Administracji „Dzien. Berlińskiego“

Oglašajcie

w Dzienniku Berlińskim

KSIĄŻKI DO NABOŻEŃSTWA

Chwila z Bogiem skórzana oprawa 1.35 RM
Boga Rodzica skórzana oprawa 1.55 RM
Wiara, nadzieja i miłość skórzana oprawa 1.55 RM
Ołtarzyk polski skórzana oprawa 0.60 RM
Błogosławieni miłośniki skórzana oprawa 0.75 RM
Kantyczki z nutami sztywne okładka 1.50 RM

Książki do nabożeństwa wysyłamy za zaliczką pocztową (Nachnahme) lub po uprzednim nadesłaniu pieniędzy. Na portorium należy dołączyć 1. fen.

Administracja „Dziennika Berlińskiego“ Berlin W. 35, Potsdamerstr. 61